

Vergaderjaar 2022–2023

19 637

Vreemdelingenbeleid

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 3106

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2023

Middels de Kamerbrief van 16 december 2022 jl.¹ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitvoering van de motie van het lid Podt c.s.² waarin het kabinet wordt verzocht te bezien hoe Oekraïense psychologen zo snel mogelijk aan het werk kunnen.

Via deze brief informeer ik uw Kamer dan ook graag over de laatste ontwikkelingen, in het bijzonder de vaststelling van de partijen die de coördinatie van onder meer de bemiddeling van Oekraïense psychologen naar werk op zich nemen. Ik geef hierbij tevens invulling aan mijn toezegging dat de eerste psychologen medio 2023 aan het werk kunnen.

Hierbij wil ik benadrukken dat de samenwerking en afstemming met verschillende partijen zeer waardevol zijn geweest voor de afronding van dit traject, als voorbeeld noem ik:

- Het nauwe contact met de Oekraïense gemeenschap in Nederland;
- Partijen die gespecialiseerd zijn in het koppelen van anderstalige en ontheemde mensen met psychische klachten aan GGZ-professionals met dezelfde demografische en culturele achtergrond;
- En partijen die op het gebied van psychosociale hulpverlening ondersteuning bieden aan professionals dan wel partijen die met ontheemden werken.

Gelet op de mogelijkheden die de Richtlijn Tijdelijke Bescherming als een uitzonderlijke maatregel met zich meebrengt, de brede context van een crisis en de uitdagingen waar we voor staan, streef ik met dit traject een eerste aanzet te doen tot het actief inzetten van Oekraïense professionals om ondersteuning te bieden aan ontheemden uit Oekraïne. Dit is tevens een eerste voorbeeld van het inzetten van een specifieke beroepsgroep

¹ Kamerstukken 19 637 en 36 045, nr. 3021

² Kamerstuk 19 637, nr. 2926

om ondersteuning te bieden aan een groep met dezelfde culturele achtergrond als ook het verlichten van de tekorten op de arbeidsmarkt.

Achtergrond

Eerder heb ik uw Kamer meegedeeld dat de afgelopen maanden door het Programma Directoraat-Generaal Oekraïense Ontheemden in samenwerking met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), branchevereniging de Nederlandse GGZ en zorgverzekeraar DSW (uitvoerder van de RMO) gewerkt is aan een traject om Oekraïense psychologen zonder BIG-registratie zo snel mogelijk aan het werk te krijgen. Dit zodat zij ondersteuning kunnen bieden aan ontheemden uit Oekraïne met psychische en psychosociale zorgbehoeftes.

Ik heb uw Kamer geïnformeerd dat een dergelijk traject het snelst gerealiseerd kan worden via een constructie waarbij Oekraïense psychologen, afhankelijk van hun diplomawaardering, als basispsycholoog in de curatieve zorg of als professional in de preventieve zorg aan het werk kunnen.

Om Oekraïense psychologen vervolgens te bemiddelen naar werk is het wenselijk hiervoor partijen aan te wijzen die de coördinatie op zich nemen. Het gaat dan onder meer om het verlenen van hulp aan ontheemden bij het proces van de diplomawaardering, de matching met een geschikte werkplek en de matching met zorgbehoevende ontheemden.

Hierbij wil ik benadrukken dat bij het uitwerken van deze constructie er uiteraard ook aandacht is geweest voor het maatschappelijk draagvlak. Dit in het kader van gelijke zorg voor alle ingezetenen van Nederland en het kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten aan de kwaliteit van zorg.

Gekozen partijen

De partijen die dit traject gaan coördineren en uitvoeren gaan zich richten op de volgende groepen:

1. Oekraïense psychologen;
2. Ontheemden uit Oekraïne met een psychische en/of psychosociale zorgbehoefte;
3. Nederlandse overheidsinstanties, zorgaanbieders en organisaties die in contact staan met ontheemden uit Oekraïne.

Op basis van de samenwerking en afstemming met zowel belanghebbenden als potentiële partijen, is uiteindelijk de keuze gevallen op Empatia en het LOOP.

Empatia

Mijn departement ondersteunt het consortium Empatia (VluchtelingenWerk Nederland, OPORA Foundation en PsyGlobal), de partij die Oekraïense psychologen gaat begeleiden bij het proces van diplomawaardering, de matching met een geschikte werkplek (curatief en preventief) en de matching met zorgbehoevende ontheemden. Empatia gaat zorg dragen voor de training, ontwikkeling en plaatsing van Oekraïense psychologen in de geestelijke gezondheidszorg. Tevens zullen zij voorzien in de opleiding van professionals in de preventieve zorg, die vervolgens inzetbaar zijn binnen bijvoorbeeld een gemeente of een GGD.

Loket Ontheemden Oekraïne Psychosociale Hulpverlening (LOOP)

Het Loket Ontheemden Oekraïne Psychosociale Hulpverlening (LOOP) is het bovenregionale informatie- verwijs- en adviescentrum voor partijen die in contact staan met ontheemden uit Oekraïne zoals gemeenten of zorgaanbieders. Het LOOP bundelt relevante informatie, kennis en netwerken op het vlak van psychosociale hulpverlening (PSH) en maakt dit toegankelijk voor belanghebbenden. Professionals en betrokken partijen kunnen er terecht met vragen, voor het vinden van het juiste PSH-aanbod bij hun vraag en voor een betrouwbaar beeld van de psychosociale situatie in de opvang.

Het LOOP is een samenwerkingsverband van ARQ, de GGD'en, GGD GHOR Nederland, branchevereniging de Nederlandse GGZ, het NIPV, Nivel, OPORA Foundation, PsyGlobal, het RIVM, het Nederlandse Rode Kruis en VluchtelingenWerk Nederland.

Voor dit traject staan Empatia en het LOOP in nauw contact met elkaar ten behoeve van een efficiënte informatie-uitwisseling.

Vooruitblik

Het doel van dit traject is tweeledig. Enerzijds de groep Oekraïense psychologen zoveel mogelijk binnen hun eigen werkveld inzetten zodat hun kennis en kunde niet onbenut blijft en anderzijds geestelijke gezondheidszorg op een laagdrempelige manier toegankelijk maken voor zorgbehoevende ontheemden uit Oekraïne, ook om verergering van klachten te voorkomen.

Dit allemaal in de brede context van het langetermijnbeleid gericht op de participatie en zelfredzaamheid van ontheemden uit Oekraïne en de huidige krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt. Het kunnen inzetten van Oekraïense psychologen op de Nederlandse arbeidsmarkt, biedt hen tevens relevante kennis en werkervaring die ook bij terugkeer in het land van herkomst goed benut kan worden.

Daarbij is mijn streven geweest om gemeenten, het Nederlandse zorgstelsel en het landelijke PSH-netwerk zoveel mogelijk te ondersteunen in een tijd waar deze partijen al voor vele uitdagingen staan.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg